

Reserveer:
18 mei 2026
ALV

De Groene Gids

Afdelingsblad van IVN Ede, Nummer 2026 - 1

Het voorjaarsnummer

Met mooie foto's van o.m. vogels

En natuurlijk met de column en de kinderpagina

Maak jouw buitenbeleving compleet

Natuurgadgets.nl

natuur - outdoor - ontdekken

In maart komt de natuur weer tot leven. Vogels, insecten en kleine beestjes laten zich steeds vaker zien. Met de juiste spullen wordt een wandeling, tuin of bosrand ineens een stuk spannender voor kinderen.

Bekijk en probeer alles rustig in onze showroom (op afspraak)

Spullen die nieuwsgierigheid aanwakkeren en mee naar buiten gaan

Persoonlijk advies: dat past bij welke leeftijd

Ook een mooi assortiment natuurboeken en veldgidsen voor kinderen

Speciaal: voor de lezers van De Groene Gids 10% korting op ons junior assortiment. Geldig tot 15 april 2026, bij afhalen in Wolfheze

Kijk op natuurgadgets.nl voor ons volledige assortiment – boordevol inspiratie voor natuurliefhebbers.

Lawijckerhof 32, Wolfheze 026-2060099

Gegevens van IVN Ede

BESTUUR

Voorzitter: Joop Ernst, voorzitter@ivnede.nl

Vicevoorzitter: Dico Wijma, bestuurslid1@ivnede.nl

Secretariaat: Truus van Otterloo en Gerda Oppedijk, secretariaat@ivnede.nl; 0318-621059,

Penningmeester: Harry van de Ven, penningmeester@ivnede.nl

ERELEDEN van de afdeling

Joke Veltkamp, Wiebe Verbaan

GEGEVENS

Postadres: Sprengenberg 9, 6718DD Ede

Ledenadministratie: voor alle mutaties (adreswijzigingen, wijziging rekeningnummer, aanmelden of opzeggen van een lidmaatschap): [ivn.nl/contact](https://www.ivn.nl/contact)

Website: <https://www.ivn.nl/afdeling/ivn-ed>

Webmaster: Niels Grandia & Sander Belgraver, webmaster@ivnede.nl

Liever de Groene Gids digitaal ontvangen? Stuur dan een mailtje naar penningmeester@ivnede.nl

CONTRIBUTIE

Lid: standaard € 25,00 (extra bijdrage mag)

Huisgenoot lid: standaard € 12,50 (extra bijdrage mag)

(Alleen mogelijk in combinatie met een betalend lid)

Vrienden/donateurs dragen bij via bankrekening:

NL 54 INGB 0000 9515 88 t.n.v. IVN Afdeling Ede

De minimum bijdrage bedraagt € 12,50

WERKGROEPEN

Scholen:

Joke Veltkamp, 0317-420703, scholenwerkgroep@ivnede.nl

Ad Meijs, 0318-418273

Jeugdclub:

Ineke Jansonius, 0317-413884, bosvriendjes@ivnede.nl

Vogels:

Hans Westendorp, 0318-418465,

vogelwerkgroep@ivnede.nl

Natuurfotografie:

vacant, fotowerkgroep@ivnede.nl

Flora:

vacant

Natuurgidsen:

Christ Elsten, 0318-413797, christelsten@planet.nl

WELKOM NIEUWE LEDEN:

Anita Vogelaar, Ede; Tara Smid, Ede; Miny Krijgsman, Ede; Dhr Keizer, Ede; Joop de Jong, Ede

De Groene Gids

IVN Ede - 2026-1

Van het Bestuur

Eindelijk hebben we weer een (beetje) winter gehad. Genoeg ijs voor de kinderen om te schaatsen en een behoorlijk pak sneeuw. Genieten en ook glibberen.

Als u dit leest is de laatste sneeuw hopelijk gesmolten. Hoewel maart zijn staart nog wel eens roert en een ander spreekwoord zegt: aprilletje zoet heeft nog wel eens een witte hoed.

Ondertussen is er al een groot aantal excursies geweest en gaat het excursieprogramma nog door.

Hieronder kunt u lezen van de uitbreiding van de redactie. Daar zijn wij blij mee.

En naast dit alles genieten we van alles wat de natuur ons biedt.

Van de Redactie

Deze keer heeft de redactie goed nieuws: Petra de Gijsel heeft zich bij de redactie gevoegd. We zijn heel blij dat de redactie is uitgebreid. De situatie van één redactielid en een vormgever is erg kwetsbaar. Natuurlijk is Remieke ook nog steeds redactielid, maar helaas kan zij op het ogenblik niet zoveel doen voor de redactie. Van hieruit wensen we je veel kracht toe bij het revalideren, Remieke. Een hartelijke groet van alle IVN-leden.

Graag willen we schrijvers en belangstellenden uitnodigen voor een

SCHRIJVERSAVOND

in de Proosdijboerderij op **23 maart** a.s.

Tijdens deze avond zal Henk Schuijt van de werkgroep natuurfotografie een toelichting geven op het gebruik van foto's in teksten en zullen we met elkaar in gesprek gaan over Artificiële Intelligentie(AI). We hopen velen van jullie te ontmoeten

De avond begint om 20.00 uur. Vooraf staat koffie/thee klaar.

Wil je even laten weten of je komt? redactie.gg@ivnede.nl

Beste Schrijvers, uiterste datum voor inleveren kopij: 1 mei 2026

Auteursinstructie:

1. Kopij inleveren vóór sluitingsdatum via email: redactie.gg@ivnede.nl
2. Tekst in doc of docx, maximaal 2000 woorden (vier kolommen)
3. Foto's apart in jpeg of png. **MET BRONVERMELDING.**
Elke foto neemt een plaats in van 100 woorden.
4. In het algemeen geeft een mix van één foto op 250 woorden het meest evenwichtige beeld. Dus 5 tot 6 foto's in een artikel van vier kolommen. Foto's zijn niet verplicht.

Inhoud

- 2 Gegevens IVN Ede
- 2 Welkom nieuwe leden
- 3 Van het Bestuur
- 3 Van de Redactie
- 3 Auteursinstructie
- 4 Nieuw redactielid
- 4 2025: IVN Ede in vogelvlucht
- 6 Nat maar toch geslaagd
- 8 Aandacht voor de torenvalk
- 9 Natuurfotografie
- 10 Op zoek naar de noorderzon
- 11 Galanthofielen, wat zijn dat?
- 13 In memoriam Nico de Haan
- 14 De natuurtuin Diddersgoed
- 15 Column
- 16 Kinderpagina

Foto's voorblad

Boven: Henk Schuijt

Onder: Corine Klapwijk

Colofon

Redactie:

Remieke Niermeyer

Petra de Gijsel

Corine Klapwijk

Vacature

Vormgever:

Leo Klapwijk

Redactieadres:

redactie.gg@ivnede.nl

Kopij vóór 1 mei 2026

Auteurs zie de auteursinstructie

De Groene Gids is het contactblad van IVN Ede en verschijnt vier maal per jaar.

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden artikelen al dan niet te plaatsen, in te korten of aan te passen.

Belangrijke data in 2026

ma 23 maart Schrijversavond
za 18 april Ledenuitje i.s.m. IVN Apeldoorn
ma 18 mei Algemene ledenvergadering

Nieuw Redactielid

Petra de Gijsel stelt zich voor

Via Ouder-Amstel en Almere woon ik, met mijn partner, sinds 2007 in Ede. Ik heb bij diverse universiteiten in ondersteunende management functies gewerkt. Altijd veel interesse in de digitale omgeving gehad en pluk daar nu nog de vruchten van.

In mijn vrije tijd heb ik veel gefotografeerd en mooie reizen gemaakt o.a naar de Noordpool. Natuur heeft altijd mijn interesse en ik hoop via mijn werk voor de Groene Gids ook mijn bijdrage te kunnen leveren aan de natuur. Ik heb er zin in.

2025: Ede in vogelvlucht

TRUUS VAN OTTERLOO

Inleiding

We kijken in dit eerste nummer van de Groene Gids terug op het voorbije jaar 2025. Het was voor IVN-Ede een goed jaar. De afdeling is opnieuw gegroeid, namelijk van 306 naar 332 leden (inclusief huisgenootleden).

Met tal van mooie natuuractiviteiten bereikten we zo'n 3000 mensen van jong tot oud. Hopelijk konden we hen verder inspireren en enthousiasmeren om zich in te zetten voor de natuur in onze omgeving.

De volledige jaarverslagen van de afzonderlijke werkgroepen en van het bestuur staan op de website, ze zijn het lezen waard! <https://www.ivn.nl/afdeling/ede/jaarverslagen-ivn-ede/> (website IVN Ede – Over ons – Jaarverslagen). Hier-na volgt alleen een kort overzicht.

De werkgroepen

De *scholenviergroep*, bestaande uit zo'n 30 schoolgidsen, heeft 47 keer een klas van een basisschool mee de natuur in kunnen nemen voor een excursie, werkochtend of bodemdierendag.

Daarnaast organiseerde de werkgroep 4 keer een knutselmiddag bij de Proosdijboerderij en in september Fête de la Nature, waarbij ook andere IVN-ers en werkgroepen betrokken waren. Ineke Jansonius organiseerde met enkele anderen de kabouterwandelingen en vossenspeurtocht uit het excursieprogramma.

Op 24 mei was de Bio Diversity Challenge in Wageningen. Joke Veltkamp ging die dag als IVN-er met de kinderen op wateronderzoek in de gracht bij het Torckpark.

Scholenviergroep: bomen knotten met kinderen

Ook de *vogelwerkgroep*, die in 2025 uitgroeide van 35 tot 39 leden, is heel actief geweest. Leden van deze werkgroep verzorgden maar liefst 16 van de 46 excursies/activiteiten uit de activiteitenfolder.

In juli organiseerde de werkgroep verder een zeer goed bezochte lezing en wijk safari in samenwerking met de wijkvereniging 'Op Enka'. De slechtvalken op de grote schoorsteen in de wijk kregen uiteraard veel aandacht.

In samenwerking met de gemeente is (niet geheel toeval-
lig in dit jaar van de torenvalk) een door één van de leden
zelf gemaakte torenvalknestkast geplaatst op de kleine
heide tegenover het dierenasiel.

De oeverwaluwwand in Kernhem, al enkele jaren in be-
heer bij de vogelwerkgroep, bleef in 2025 helaas onbe-
woond. De vogels bleken te zijn uitgeweken naar een
bouwplaats op het nabijgelegen industrieterrein. De
werkgroep koos vervolgens bewust voor een aanpak van
overleg en wederkerigheid met de betrokken aannemer.
De bouwactiviteiten op het terrein konden onder nauw
toezicht van enkele leden van de vogelwerkgroep door-
gang vinden mét respect voor de aanwezige nesten.

Bosvriendjes: dit is de jeugdclub van IVN Ede voor kinderen van groep 5 t/m 8.
Voor elke maandelijkse clubmiddag wordt een leuk en uitdagend (natuur)programma voorbereid. Verslagen met foto's
van de activiteiten verschijnen op de blog, die ook via de website van IVN Ede te vinden is. Er wordt bewust geen recla-
me gemaakt voor deze jeugdclub: er is al regelmatig een wachtlijst. Het maximale aantal kinderen is 30. Het vinden
van voldoende begeleiders blijft een punt van aandacht. Er waren in 2025 net voldoende begeleiders (7). Zo nu en dan
sprongen andere IVN-ers of ouders bij.

De werkgroep *Natuurgidsen* bestaat uit 3 personen. Zij houden zich onder meer bezig met het ondersteunen van na-
tuurgidsen en het organiseren van activiteiten voor IVN Ede als geheel.

IVN-uitje in de Lutte

De *Florawerkgroep* organiseerde in 2025 wandelingen op
de Duno, in de Blauwe Kamer, arboretum Belmonte, de
Jufferswaard, de Vlinderdas, de Wageningse Bovenpolder,
het Heelsums Beekdal, de Reijerskamp, het Bennekomse
Bos en het arboretum Oostereng.

Jeltje Zeelenberg heeft aangegeven per 1 januari 2026 te
stoppen als coördinator van de werkgroep. In januari
2026 wordt besproken hoe verder te gaan met de wande-
lingen.

Groene Gids: Afgelopen jaar heeft de redactie weer vier
keer de Groene Gids kunnen verzorgen. Vierenvijftig
schrijvers hebben een of meerdere malen een bijdrage in-
gestuurd. De redactie bestond dit jaar uit slechts twee
leden en was dan ook dringend op zoek naar uitbreiding.

De *fotowerkgroep* heeft het jaar kunnen afsluiten met een
aantal enthousiaste nieuwe leden. Het programma bij de
maandelijkse bijeenkomsten is uitgebreid met een facul-
tatieve foto-opdracht die naast een serie vrije

Plaatsing van een nestkast voor torenvalken op de Kleine Heide
Foto: Hans Westendorp

Op 12 maart regelde de werkgroep een lezing door Laura
Kijm van de Vleermuiswerkgroep Gelderse Vallei.
Er werden 4 'activiteiten op aanvraag' gehonoreerd: Eén
lezing en 3 wandelingen. Het jaarlijkse uitje werd in sa-
menwerking met IVN Oldenzaal-Losser e.o. georgani-
seerd. Negentien leden bezochten Arboretum Poort Bul-
ten, landgoed Egheria en/of Landgoed Hakenberg.

In het najaar is de activiteitenfolder voor 2026 samenge-
steld en uitgebracht met 46 publieksactiviteiten.
In het kader van de 'Nacht van de Nacht' werd door deze
werkgroep voor de 6e keer een avondwandeling in het
Binnenveld georganiseerd met vooraf een lezing.

Leden van de florawerkgroep op de Reijerscamp Foto: Edith Gerritsma

natuurfoto's worden getoond. Ook was er gelegenheid om meer uitleg te krijgen hoe de kwaliteit van foto's reeds bij de opname of bij de verwerking verder verbeterd kon worden.

In oktober is door Henk van Paassen een excursie naar de hertenbrons georganiseerd waarbij enkele mooie geweidragers op de foto werden gezet. Door het delen van adresgegevens is het mogelijk geworden om onderling afspraken te maken om in de natuur te gaan fotograferen. Hier is inmiddels door verschillende leden al frequent gebruik van gemaakt.

Natuurgidsenopleiding (NGO)

In januari 2025 is er weer een NatuurGidsenOpleiding gestart in samenwerking met IVN Zuidwest Veluwezoom en IVN Veenendaal-Rhenen. Deze opleiding loopt door tot juli 2026.

Het bestuur

Samenstelling: Het bestuur was met vijf bestuursleden in principe compleet, al is er nog altijd behoefte aan een extra bestuurslid om (een deel van) de PR-taken voor zijn/haar rekening te nemen.

Op de ALV in mei werd Harry van de Ven benoemd als penningmeester. Hij volgde daarmee Michiel Sytsma op.

In het voorjaar van 2025 is een ledenenquête gehouden via de website. Ondanks een lage respons is er veel informatie uit gekomen waarmee we aan de slag zijn gegaan..

E-mailadressen: Er zijn in de loop van 2025 nieuwe, veiliger e-mailadressen voor het bestuur en de werkgroepen in gebruik genomen.

De ledenadministratie in Procurios is door de nieuwe penningmeester bijgewerkt en verbeterd. Donateurs zijn er voor het eerst ook in opgenomen.

De ALV werd gehouden op maandag 19 mei 2025 bij het net geopende Natuurcentrum de Ginkel. Na het officiële gedeelte was er aandacht voor vleermuizen. Henk van Paassen vertelde over de soorten die in het gebied voorkomen. Daarna volgde een wandeling.

Er waren zoals gebruikelijk twee werkgroepoverleggen, nl. op 24 maart en op 13 oktober.

Voor nieuwe leden werd er ook dit jaar een geslaagde kennismakingsmiddag georganiseerd: op 20 september werd met de nieuwe leden een excursie gehouden in het Luntersch Buurtbosch.

Eén van onze leden, Rob van de Bor, heeft een koninklijke onderscheiding gekregen, onder meer voor zijn inzet voor natuureducatie. Het bestuur heeft voor hem een aanbevelingsbrief geschreven en was aanwezig bij de uitreiking.

Naast deze activiteiten hebben individuele bestuursleden deelgenomen aan verschillende overleggen in de regio en is er gewerkt aan het bereiken van een meer divers publiek. Een excursie met/voor jongeren en lezingen voor bewoners van een verzorgingshuis zijn hier voorbeelden van.

Ten slotte

We zijn intussen al een eindje onderweg in 2026. Nieuwe initiatieven ontstaan of zijn al gestart; er is een serie flora-activiteiten, in juli krijgen de nieuwe natuurgidsen hun diploma, er komt wellicht een vleermuizenwerkgroep. Kortom, de afdeling leeft! Een mooi uitgangspunt om onze doelstelling waar te kunnen maken: zo veel mogelijk mensen in contact te brengen met de natuur in onze omgeving.

Nat en toch geslaagd!

MIDDAG VOOR NIEUWE LEDEN
TRUUS VAN OTTERLOO E.A.

Afgelopen 20 september verzamelde zich een groep van 20 IVN-diehards, ouderen en jongeren, nieuwe leden en werkgroepvertegenwoordigers, in 50I50 Hotel Belmont. Gids van deze middag was Albert Loef: hij vertelde enthousiast over onder meer het Luntersche Buurtbosch, de grafheuvels, het terrein, de bomen. Eerst in het hotel, daarna tijdens een wandeling in het natte bos. Ook verschillende werkgroepen presenteerden zich deze middag. Na afloop werd een ieder gevraagd indrukken op papier te zetten (voor de Groene Gids). Hier onder volgen enkele van de positieve reacties. In 2026 organiseren we wéér zo'n leuke middag voor en met nieuwe leden, namelijk op zaterdagmiddag 31 oktober. Nieuwe leden worden te zijner tijd hiervoor per mail uitgenodigd.

Gids Albert aan het woord

Foto: Vincent Pluk

FA ROOSENBOOM

Graanhandel

ROOSENBOOM
VERKOOPADRES: KAMPSTRAAT 10

- Konijnvoer
- Honden en Katten
- Vogelvoer
- Duivenvoer
- Hooi per zak of baal
- Haksel, Houtvezel of stro
- Kunstmest
- Biologische Meststoffen
- Potgrond
- Bemeste Tuinaarde
- Compost

Telefoon 0318-610680

ROOSENBOOM BOSPOORT 33

Molenaar, graan en meel
Fourage en Kunstmesthandel
Vogelzaden en Kleindiervoerders

Geopend:
Ma t/m Vrij 08.30 – 12.30
13.30 – 18.00
Zaterdag 08.30 – 14.00

Alwine:

Een flinke regenbui kan IVN-ers er niet van weerhouden om van de natuur te genieten. De middag voor nieuwe leden bij hotel Belmont had ondanks het regenachtige weer een goede opkomst. We werden op enthousiaste wijze geïnformeerd over de activiteiten van afdeling Ede en de verschillende werkgroepen. Eerst binnen, onder het genot van koffie, thee en gebak en daarna toch ook buiten, tijdens een wandeling in het Luntersche Buurtbosch, onder leiding van gids Albert Loef. Een goed voorbeeld voor mij als gids in opleiding!

Nina:

Als een verregend vogeltje kwam ik aan bij Belmont in Ede. De rest was er al, maar ik werd heel vriendelijk ontvangen. Toen de ergste regen voorbij was gingen we op verkenningstocht door het Luntersche Buurtbosch, waar we verschillende soorten planten en paddenstoelen zagen en leerden hoe verschillend bomen eigenlijk zijn en hoe je dat ook geblinddoekt kunt ervaren. Vanwege de regen hebben we de blinddoek overgeslagen. Ik vond het een geslaagde kennismaking.

Hans:

Ondanks de regen heb ik genoten van deze middag. Ik wist niet dat er zoveel grafheuvels in Lunteren zijn. Albert bedankt voor het gidsen en het interessante verhaal!

Douwe:

Veel mooie, frisse, verse paddenstoelen gezien. De middag was leuk verzorgd met wat lekkers te eten en drinken. De regen hield ons en de sprekers niet tegen.

Rode Zwavelkopjes

Foto: Ton Spierings

**Noteer in de agenda:
zaterdag 18 april 2026
LEDENUITJE
i.s.m. Apeldoorn**

**En meld je snel aan:
jeltjezeelenberg@
outlook.com**

Berkenzwam

Foto: Lotty van Harn

Anoniem:

De Douglasspar heeft aan Albert een echte fan!

Ton van Kampen:

Afgelopen middag was het vooral een leuke, maar ook nuttige bijeenkomst. Nieuw voor ons, bewoners van Ede, was het (korte) bezoek aan de grafheuvels. Leuk de introducties van/voor diverse werkgroepen. Er is ruime keuze, maar voorlopig houd ik het bij een incidentele deelname aan een excursie.

Corranne:

Leuke kennismaking. Naast en buiten de paden veel ontdekt. Verhalen van mensen die al lang lid zijn en daarover boeiend vertellen. Ook werden we nieuwsgierig gemaakt naar verschillende werkgroepen.

Truus:

Terug bij Belmont na een ingekorte wandeling werden we nog getraakteerd op een met veel enthousiasme gebrachte mini-cursus 'spechten' door één van onze nieuwe leden en de vogelaar Laura van Ginkel.

Tekening van Laura

Zij heeft ook nog kans gezien een tekening van mij te produceren terwijl ik iets over de Groene Gids vertelde!

Slotwoord van Albert Loef:

Wandelen deed goed en werkte verbindend!

Torenhoge inzet voor de torenvalk

MARIJE VAN DER KAMP

Het jaar 2025 was het jaar van de torenvalk. Dat konden we als vogelwerkgroep natuurlijk niet voorbij laten gaan. Laten we een nestkast plaatsen voor de torenvalk! Ondanks dat je in Ede regelmatig een torenvalk boven de heide ziet bidden, staat de soort op de rode lijst. Zoals de Vogelbescherming aangeeft: hij neemt als broedvogel en als overwinteraar vanaf 1990 gestaag in aantal af, een afname die de laatste jaren zelfs is versneld. Zorgwekkend, dus laten we deze prachtige roofvogel een handje helpen.

De locatie van de kast

Bron: Google Maps

Maandenlang vond er overleg plaats, met elkaar, met de gemeente en met defensie. Ondertussen timmerde Barend Groenevelt een nestkast in elkaar. Gelukkig vonden we uiteindelijk een geschikte plek op 'De kleine hei', net ten oosten van de Heidebloemallee. Een fantastisch mooi open veld in het bos. De gemeente had ondertussen een geschikte boomstam liggen die als paal kon dienen, want de kast moet op minimaal 4 meter hoogte hangen. Bij het plaatsen van een nestkast komt dus meer kijken dan je denkt.

De werkers

Foto: Auteur

Op 8 november was het dan eindelijk zover. Om kwart over negen stonden we (Hans Westendorp, Barend Groenevelt, Vincent Pluk, Jan Klomp en Marije van der Kamp) klaar op de parkeerplaats. Al snel kwam Arjan van den Born (die door de Gemeente Ede was gevraagd om ons te assisteren), aanrijden op zijn mini-tractor met aanhangertje, volgeladen met gereedschap. We konden aan de slag.

Arjan versleepte met zijn tractor de ruim 18 meter lange dennenstam naar de plaats van bestemming. Dat is makkelijker gezegd dan gedaan. Gelukkig heeft de vliegenschwam naast het pad het overleefd! Hans en Jan groeven ondertussen een smal gat van een meter diep, en een geul, zodat het rechtop zetten van de paal gemakkelijker zou gaan. Na het op maat zagen van de paal, voorzagen we hem van een oud stuk kachelpijp dat als anti-marter moet dienen. Daarna schroefden we de nestkast aan de boomstam. De nestkast werd voorzien van wat nestmateriaal, zoals zaagsel, turf en beukensnippers. En toen was het moment-suprême aangebroken: het rechtop zetten van de paal. Het was even spannend toen de paal begon te draaien; de opening moet natuurlijk wel naar het noordoosten staan. Met behulp van Arjan en zijn tractor was dit echter zo gepiept. Aarde weer terug, even aanstampen en klaar is Kees!

Het moment

Foto: Auteur

Binnen twee uur was de nestkast geplaatst. Fier kijkt hij uit over het open veld. En nu hopen dat de torenvalken de nestkast snel weten te vinden en dat het onderkomen hem zal bevallen. Aan onze inzet kan het niet liggen. Onze dank gaat uit naar Liesbeth Hunink van de gemeente Ede voor het geven van toestemming, het meedenken over de locatie en het leveren van de boomstam. Onze dank gaat in het bijzonder uit naar Arjan. Zonder zijn goed uitgedachte plan, zijn inzet (en natuurlijk zijn trekker) was het ons niet gelukt. Bedankt!

Natuurfotografie

... IN WERKGROEPEN AAN HET WOORD
HENK SCHUIJT

De fotowerkgroep bestaat al 36 jaar en komt maandelijks bijeen. De leden tonen hun mooiste foto's van de afgelopen maand. De eerste jaren werden dia's gebruikt en later een beamer en een laptop. Het bestuur heeft destijds een mooie beamer aangekocht zodat de foto's van de leden levensgroot op een scherm konden worden getoond. Inmiddels gebruiken we een groot televisiescherm dat aanwezig is in de Proosdij-boerderij. Het afgelopen jaar heeft de werkgroep een aantal nieuwe leden kunnen verwelkomen en is het maandelijks programma uitgebreid met een (facultatieve) foto-opdracht. Regelmatig vertonen leden hier prachtige plaatjes. Zo toonde Everdien Van de Bijl deze prachtige foto van een spinnenweb.

Op het binnenveld

Foto: Everdien van de Bijl

Het werk van de leden wordt besproken en de aanwezigen kunnen artistieke of technische vragen stellen en tips geven. Ook is er ruimte voor kennisuitwisseling tussen de leden waardoor het ook voor beginnende en minder ervaren fotografen mogelijk is om de kennis van fotografie snel te vergroten.

Bij voldoende animo worden buitenactiviteiten georganiseerd of kunnen leden met elkaar afspraken maken om erop uit te trekken. Hier wordt inmiddels al enthousiast gebruik van gemaakt. Henk van Paassen heeft via het Natuurcentrum een excursie georganiseerd naar de Wildkansel.

Bij het 40-jarig jubileum in 2024 van de vogelwerkgroep is in samenwerking met onze werkgroep een fraaie expositie gehouden in Cultura. Als gevolg hiervan is er een leden-uitwisseling ontstaan tussen beide werkgroepen. Voegelaars maken graag mooie foto's van diverse vogels en fotografen van onze werkgroep leren veel meer over de vogels die ze fotograferen.

Nieuwe leden zijn nog steeds welkom.

© Henk Schuijt

De kempaan

Foto: Henk Schuijt

**Meer dan alleen
bloemen en planten
voor kamer en tuin**

Harkes
tuincentrum
...daar bloeit wat mo...

Klinkenbergerweg 29 Ede tel. 0318-612694
www.harkestuincentrum.nl

Op zoek naar de noorderzon

INEKE JANSONIUS

De noorderzon, dat is toch die zon die je nooit ziet? Middernacht? Of zal de noorderzon toch zichtbaar kunnen zijn?

Met de verhoogde zonneactiviteit van de afgelopen jaren, zijn er veel kansen geweest om iets van de zon in het donker te zien, het noorderlicht. Ik heb ze allemaal laten lopen, omdat ik niet op het juiste moment op de goede plaats was. De energie niet had om nog een uur naar een donkere plek met vrij uitzicht op het noorden (Edese heide) te fietsen of de telefoon al uit had toen de kinderen begonnen te appen. Net toen ik in donker Drenthe was. Dus noorderlicht zien stond nog hoog op mijn verlanglijstje.

Op Blue Monday, dit keer niet de meest depri dag, was het moment daar. We waren nog niet naar bed, toen collega's van mijn man prachtige foto's in de groepsapp stuurden. Zou het? Ook nu was de Edese heide te ver, maar op 5 minuten fietsen begint het Binnenveld en kun je de straatlantaarns van de woonwijk achter je laten. Je hebt dan nog wel wat strooilicht van Ede en Veenendaal, maar als nu alles mee zit?

Het noorderlicht

Foto: Auteur

Het zat mee deze dag. In het noorden lichtte de hemel licht op, net alsof de zon nog bezig was onder te gaan. Maar het was inmiddels tegen 11 uur 's avonds en de lucht had een unheimisch groene kleur. Eerder of er onweer aankomt. En dan is zo'n smartphone toch een handig hulpmiddel. Op de foto zie je niet alleen groen, maar ook rood, paars en oranje in traag veranderende patronen. En met een intensiteit die het blote oog niet waarneemt. Heel bijzonder. Hoe je de kleuren op je foto ziet, hangt af van je toestel en sluitertijd en dat geeft meteen aan hoe moeilijk het is om de werkelijkheid vast te leggen.

Het noorderlicht

Foto: Auteur

De kleuren worden veroorzaakt door grote activiteit op het oppervlak van de zon waarbij grote hoeveelheden elektrisch geladen deeltjes die bij de uitbarsting vrijkomen met snelheden van 300 tot 700 kilometer per seconde het heelal in geslingerd worden. Het aardmagnetisch veld zorgt ervoor dat de deeltjesstroom richting de aarde wordt aangetrokken. De kleuren ontstaan doordat de deeltjes botsen met zuurstofmoleculen op 100-300 kilometer hoogte (groen), zuurstof atomen op grotere hoogte (rood), stikstof (donkerrood), waterstof en helium (blauw/paars). De roze kleur die je kunt zien is een combinatie van rood met groen of blauw. Goede omstandigheden om het te zien zijn krachtige zonnestormen, donkere nacht (winter/nieuwe maan) en niet te ver van de noordpool (bron: Wikipedia).

Niet alleen in het noorden was de lucht bijzonder. In het westen en boven ons was de lucht donker, maar daar flitsen af en toe groene vlekken of er verscheen een groene boog helemaal over ons heen. Net een regenboog, die de

Het noorderlicht

Foto: Auteur

pot met goud aanwijst, maar dan enkel groen en het goud is alleen de gouden herinnering aan deze bijzondere avond.

In deze groene flitsen zat meer beweging en ze waren goed met het blote oog waar te nemen. De foto's die ik hier van heb, liggen dicht bij mijn eigen waarneming

Galanthofielen ... wat zijn dat?

JOKE VELTKAMP

Afgelopen zondagmorgen hoorde ik in het radioprogramma Vroege Vogels een IVN-ster enthousiast praten over galanthofielen, voor mij een nieuw woord. Dat bleken liefhebbers van het plantengeslacht *Galanthus* te zijn, of te wel van het sneeuwklokje. Het verbaasde me zo dat er zoveel bijzondere dingen over deze kleine voorjaarsbloei-er te vertellen zijn, dat ik informatie ging zoeken om een stukje te schrijven.

Er blijken maar liefst 19 soorten sneeuwklokjes te bestaan en ongeveer 500 cultivars. Ze verschillen bijvoorbeeld in de groene vlekjes op de binnenste bloemkroon of in de vorm van de bladeren. De plant is niet inheems, ze komt van de hoger gelegen delen rondom de Middellandse zee. Sneeuwklokjes worden beschouwd als stinzenplanten. Van oudsher komen sneeuwklokjes voor in kloostertuinen, maar ook in kerkhoven. Nonnen plantten ze in kloostertuinen als symbool van zuiverheid en om de kerk met Maria-Lichtmis te versieren. In de 19e eeuw werden sneeuwklokjes ook aan weerszijden van het pad naar het buitentoilet geplant, zodat ze dit pad met hun witte bloemetjes konden verlichten.

In de bollen komen meerdere giftige stoffen voor die vroeger aangewend werden tegen braken en diarree. De giftige stof galanthamine wordt nu nog gebruikt bij het vertragen van het proces van de ziekte van Alzheimer. Ook kan de plant een lectine maken, het GNA. Lectines

Ontluikende sneeuwklokjes

Foto: Corine Klapwijk

zijn giftige stoffen die van nature in veel planten voorkomen en zij beschermen tegen insecten. Het gen voor de aanmaak van GNA is bekend en overgebracht in een aardappel. Het is niet bekend of de genetisch gemanipuleerde aardappelen minder last hadden van insecten, maar het leverde wel een flinke discussie op.

Sneeuwklokjes zijn beschermd. In het wild planten uitsteken en vervoeren is niet toegestaan, welk verbod galanthofielen nog wel eens willen schenden. In Nederland of in andere landen van de EU geteelde sneeuwklokjes mogen wel vrij verhandeld worden mits de legale herkomst kan worden aangetoond.

Sneeuwklokjes hebben een koudeprikkel nodig om zich te ontwikkelen. Enkele dagen moet het kouder dan 5 graden Celsius zijn. Ze bevriezen niet omdat ze warmte kunnen ontwikkelen. Je kunt dat zien aan de gesmolten sneeuw rondom de plant. Bijzonder is het dat de bloemen pas opengaan bij 10 graden Celsius en als het kouder wordt weer dichtgaan. De zaden worden verspreid door rode bosmieren. De meeste sneeuwklokjes vermeerderen zich vegetatief via jonge bolletjes.

Het advies is, indien mogelijk, 'groenplanten' te kopen, dat wil zeggen planten met bladeren en wortels zodat de plant ook de juiste schimmels bij zich heeft waar het in symbiose mee leeft. Bovendien kan dan goed gezien worden welke soort je hebt. Dat is ook van belang bij een, vaak besloten, 'Sneeuwklokjeslunch' waar Galanthofielen hun bijzonderheden tonen en hopen (duur!) te kunnen verkopen of ruilen om hun collectie te kunnen aanvullen.

Sneeuwklokje, weer dicht van de kou

Foto: Corine Klapwijk

Terwijl ik dacht dat alle sneeuwklokjes gelijk waren. Dichtbij huis, in Wolfheze worden bij de Boschhoeve jaarlijks 'Sneeuwklokjesdagen' gehouden. Daar moet ik toch maar eens een bezoekje gaan brengen.

Bron: *Sneeuwklokjes* geschreven door Hanneke van Dijk en Gert-Jan van der Kolk

Nico de Haan

is op 7 februari jl. overleden. Op de bladzijde rechts is een in Memorium geplaatst.

In Memoriam Nico de Haan (1947-2026) door Hans Westendorp

Heel vogelkijkend Nederland schrok enorm toen in de media het bericht verscheen dat Nico de Haan op 7 februari is overleden. Ook binnen onze vogelwerkgroep kwam het bericht hard aan.

Op 9 november 2024 vertelde Nico, voor een volle zaal in Cultura, op de voor hem zo kenmerkende, enthousiaste manier over vogels in de omgeving van Ede. Op die dag vierde onze vogelwerkgroep het 40-jarig jubileum en nog steeds kijken we hier met heel veel plezier op terug. Die middag opende Nico ook de fototentoonstelling van de eveneens jubilerende fotowerkgroep.

Enkele weken voorafgaand aan de lezing hadden we telefonisch de globale opzet van zijn presentatie doorgenomen en hem over de projecten van onze vogelwerkgroep geïnformeerd. Tijdens de lezing wist Nico het publiek te boeien met verhalen over (en mooie foto's van) gierzwaluwen, bosuilen en ijsvogels. Maar er was meer. Onder andere boomklever, bonte vliegenvanger, veldleeuwerik, blauwborst, roodborsttapuit, nachtzwaluw, draaihals, grote zilvereiger, zeearend, fuut, Kievit, scholekster, wulp, grutto, tureluur en watersnip passeerden de revue.

Vogels die ook figureren in ons fraaie jubileumnummer van de Groene Gids, welke we hem vooraf hadden toegestuurd en waarmee Nico ons aan het begin van de lezing welgemeend complimenteerde. Vogels ook uit onze eigen omgeving. Nico woonde in Scherpenzeel – op nog geen twintig kilometer van Ede – en kende onze bossen en heidevelden, de uiterwaarden langs de Rijn, de Blauwe Kamer, de Grift en het Binnenveld. Wellicht herinnerden sommige van deze gebieden hem aan Zalk, aan de oever van de IJssel, waar hij belangrijke jaren van zijn jeugd heeft doorgebracht en waar voor hem de liefde voor vogels begon.

Verder verhaalde Nico – mede op ons verzoek – over de vogels van onze woonwijk, ons balkon of onze achtertuin: koolmees, vink, boomklever, roodborst, zanglijster, grote bonte specht en huismus. En voor wie Nico een beetje kende was het geen verrassing dat hij ook met warmte en liefde vertelde over de vaak miskende ekster, kauw en vlaamse gaai.

Daags na het bericht van het overlijden van Nico de Haan ben ik even bij Hans Dorrestijn geweest om hem te condoleren met het overlijden van zijn vriend Nico. Samen bezochten Nico en Hans vele natuurgebieden en maakten de prachtige tv-serie 'Baardmannetjes'. Wie van ons heeft niet genoten van de vogelbelevissen van dit illustere duo? Mooie live-beelden van hun wandelingen, informatieve wetenswaardigheden, humoristische en poëtische bespiegelingen.

Bij Hans Dorrestijn drink ik een kop thee. Samen halen we herinneringen op aan Nico: Hans verhaalt over zijn vriendschap met Nico en hun belevenissen als Baardmannetjes – ik vertel over de landelijke vogelcursus van Vogelbescherming (in samenwerking met de KRO) in 1985-1986, waaraan onze net opgerichte vogelwerkgroep een bescheiden bijdrage leverde. Cursisten ontvingen het boek 'Vogels kijken: een sport', een serie vogeldia's en een cassettebandje met vogelgeluiden en Nico's onvolprezen imitaties en ezelsbruggetjes. Jarko Meurs en ik hebben toen de vogelexcursies in de regio Ede begeleid. Hieraan ging een voorbereidingsdag in Zeist vooraf. Vanuit heel Nederland kwamen excursiebegeleiders bij elkaar en werden we door Nico de Haan 'gecoacht' in het leiden van de excursies.

Tijdens het uurtje waarin Hans Dorrestijn en ik herinneringen ophaalden aan Nico de Haan ging minstens drie keer de telefoon; NRC, Algemeen Dagblad en nog een andere landelijke krant. Dit illustreert hoe groot Nico's impact is geweest.

Terwijl ik dit 'In Memoriam' schrijf, struint in onze achtertuin een ekster rond, breekt een tak van onze hazelaar af en vliegt ermee naar de kruin van de plataan waar de basis wordt gelegd voor een nieuw nest. Voor nieuw leven.

De natuurtuin

Diddersgoed

RENOVATIE VAN BEZOEKWAARDIGE TUIN
COKKIE GADELLO EN BERT BUDDING

Er was deze editie wat ruimte over. We besteden daarom graag aandacht voor een tuin die door onze burens, de afdeling Veenendaal-Rhenen, wordt onderhouden. De tuin is in 2024 gerenoveerd en uit 'Het Groene Blad' nemen wij graag het onderstaande verslag over. Met dank aan de afdeling.

Beeldverslag van de renovatie van natuurtuin Diddersgoed
Natuurtuin Diddersgoed was hard toe aan een opknapbeurt. Het middenpad was ernstig verzakt en liep tijdens zware regenval regelmatig onder water, de stenen trap stond op instorten en werd een gevaar voor onze bezoekers. De bijenstal was aan vernieuwing toe en van het eens zo mooie insectenhotel was niets meer over.

De kracht van een vereniging als IVN zit hem in het woordje SAMEN en samen hebben we dus een plan van aanpak bedacht, gebruikmakend van de grote kennis van onze leden. Met de adviezen van het Groenhoftuinteam en de door Bert van Spanje bedachte aanpak voor de trap waren we heel blij en ook het aanbod van Warner ten Kate om een nieuw insectenhotel te maken hebben we met twee handen aangeprezen.

De bijenvereniging heeft voor ons een nieuwe bijenstal gemaakt en de gemeente is zo vriendelijk geweest geheel kosteloos de problemen met het pad op te lossen. De foto's die gemaakt zijn door o.a. Tineke Wouda, onze huisfotograaf, geven een mooi beeld van wat samenwerking vermag en het voldane gevoel als je naar de resultaten kijkt. Het beeldverslag geeft een impressie van de oude situatie en de resultaten tot begin maart. Er moet nog het een en ander gebeuren. Zo is het insectenhotel nog in de maakfase en de bijenstal staat nog leeg. We houden jullie op de hoogte.

Ik wil graag nog iemand noemen en dat is Bert Budding. Hij is sinds de oprichting van tuin in 1992 de stuwende kracht achter alles wat met Diddersgoed te maken heeft en doet met IVN-jongereengroep De Zwammen ook veel aan het onderhoud van de tuin. Klasse Bert!!!

Egon Schweigmann, onze imker, besloot helaas te stoppen. Langs deze weg wil ik hem, ook namens het bestuur, bedanken voor wat hij voor het IVN heeft gedaan. De bijenvereniging is gevraagd of zij iemand weten die Egon kan vervangen. We horen binnenkort van ze. Als de hele renovatie klaar is dan overwegen we de tuin opnieuw feestelijk te openen. Wanneer iemand daar een leuk idee voor heeft, dan horen we dat graag. Nogmaals iedereen bedankt en: Wordt vervolgd!!

Natuurtuin Diddersgoed is van februari tot en met oktober elke laatste zondag van de maand geopend van 15-16 uur.

Er zijn gidsen aanwezig.

Locatie: Veenendaal-West, aan het Ruisseveen/hoek Goudvink

Lees ook 'onze' Diddersgoed Wikipedia-pagina!

Goed gedocumenteerd

Foto: Tineke Wouda

Het bezoeken waard

Foto: Tineke Wouda

Het vraagt wel wat aandacht

Foto: Tineke Wouda

Niet te missen

Foto: Tineke Wouda

Katjes van de hazelaar

Foto: Corine Klapwijk

Knoppen van de es

Bron: www.west-vlaanderen.be

Knoppen van de kastanje

Bron: www.deeldenatuur.nl

Speuren naar de lente

Column van Corine Klapwijk

Tijdens onze (bijna) dagelijkse wandeling door Kernhem speur ik naar tekenen van de lente. We steken over bij de N224, voor velen de Rijksweg en lopen het bos in. De eerste tekenen van de lente zijn de dikker wordende knoppen aan de takken van de bomen en de kruiden, zoals fluitenkruid dat weer voorzichtig naast de paden tevoorschijn komt.

Ik geniet van de katjes van de hazelaar en de els. Als je ze van dichtbij bekijkt zien ze er zo prachtig uit. Als het waait of je tikt tegen zo'n katje zie je het stuifmeel met de wind meegevoerd worden. Gelukkig heb ik de echte eerste lenteboden ook al gesignaleerd: de sneeuwkllokjes. Op 17 december 2025 zag ik het eerste bloeiende klokje. Dat klokje was wel erg overmoedig. Het heeft drie keer een flinke hoeveelheid sneeuw te verwerken gekregen. En staat nu met zijn soortgenoten fier overeind. Ze staan zo mooi tussen de resten van afgelopen zomer.

Mooi is dat toch, dat die resten van de afgelopen zomer zomaar verdwijnen als de nieuwe kruidige planten gaan groeien. Die nieuwe planten hebben ruimte, licht en water nodig. De oude plantenresten worden overgroeid of verdrukt door de nieuwe. De oude afgestorven planten verteren en worden compost, die weer voedsel zijn voor de nieuwe planten. Veel van die planten leven in de winter ondergronds en slaan energie op in de wortels. In het voorjaar komt de plant dan weer tevoorschijn. Dan zijn er natuurlijk de vroegbloeiende struiken zoals de toverhazelaar, de kornoelje en de forsythia met hun gele bloemen. Soms zijn die bloempjes zonnetjes in grijze dagen.

De knoppen aan de takken zijn heel verschillend. Lang geleden leerde ik van Joke Veltkamp dat je in een beukenknop de jonge blaadjes van de beuk al kunt vinden. Ik heb het later vaak aan de kleinkinderen laten zien. Vergelijk de kleverige knop van de kastanjeboom eens met de zwarte knop van de es en de spitse knop van de beuk. Iedere lente verwonder ik me weer over al deze voorjaarsverschijnselen. Nu nog even wachten op speenkruid en klein hoefblad. Wat zit de natuur toch kunstig in elkaar. Helaas hebben we met elkaar ook veel kapotgemaakt. Blij ben ik met alle initiatieven tot verbetering. Hier en daar zijn daar mooie resultaten van te zien.

Save the date:
Schrijversbijeenkomst
maandag 23 maart 2026

KINDERPAGINA

SNEEUW

Ik dacht zo vaak
Waar is de sneeuw gebleven
Als 't warme voorjaar weer begon?

Is al die kou nu eensklaps weggedreven?
Welnee de sneeuw ligt lekker in de zon.

In bovenstaand gedichtje van Toon Hermans

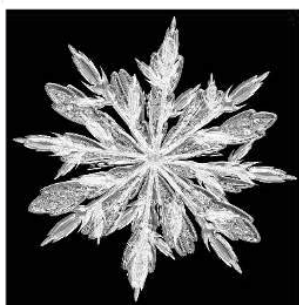
is het weer voorjaar en is de sneeuw vergeten.

Ben jij de sneeuw ook al vergeten? Hoe heerlijk was het te rollen door de sneeuw, van een helling af te glijden met je slee, een sneeuwpop te maken of een sneeuwgevecht te houden: echte winterpret. Dat maken we hier niet vaak meer mee.

Andere ijskristallen zie je soms op een dode tak in het bos. Dit verschijnsel noem je ijshaar. Het komt alleen voor op dode takken zonder bast. Het vocht in de tak komt bij vorst uit de tak en bevriest. Het is echt prachtig om te zien.

Wat is sneeuw eigenlijk?

Sneeuw is bevroren waterdamp en bestaat uit ijskristallen. Deze ijskristallen klonteren samen en worden dan sneeuwvlokken. Natuurlijk moet het dan tenminste 0 graden zijn. De sneeuwvlokken komen elkaar tegen en blijven soms aan elkaar plakken. Dan dwarrelen ze naar beneden en vormen op de grond een zacht tapijt.

Ijskristallen lijken op de kleedjes die je vroeger in de kleuterklas knipte. Of misschien doe het nog wel eens, gewoon omdat je het een leuk werkje vindt. Ijskristallen zien er heel ingewikkeld uit en zijn dan ook ingewikkeld om te knippen. Zelf een ijskristal knippen?

Je neemt een wit vierkant blaadje van bijvoorbeeld 15 cm breed en 15 cm lang. Dat vouw je tot je middenin een kruis hebt en knip je figuurtjes uit de dichte zijanten. Als je het openvouwt heb je een 'kleedje' dat op een ijskristal lijkt.